

Nama 11.

Akubata 1914.

Te Kopara.

**Te Oranga mo tenei Pepa
e Rima hereni mo te Tau.**

MARAMATAKA.

1914. HEPETEMA.

HEPETEMA. 1914.

1. Th	Ra 5 ka O rb. 3m.4	Ra 20 ka 9h. 3m.4
2. W		
3. Th		
4. F		
5. S		
6. S	Ratapu 13 i muri i to te Tokotoru.	
7. M		
8. Th		
9. W		
10. Th		
11. F		
12. S		
13. S	Ratapu 14 i muri i to te Tokotoru. Me koreo te Inoi mo nga Wihi Emipa i nga ra katoa o tenei wahi.	
14. M		
15. Th		
16. W	Ra Emipa.	
17. Th		
18. F	Ra Emipa.	
19. S	Ra Emipa. Mataardanga, Nokopuka.	
20. S	Ratapu 15 i muri i to te Tokotoru.	
21. M	Matiu, Apotore, Rongopal. Whakapono a Atanaiti.	
22. Th		
23. W		
24. Th		
25. F		
26. S		
27. S	Ratapu 16 i muri i to te Tokotoru.	
28. M		
29. Th	Mikaera me nga Anahera katoa.	
30. W		

1. Th	UPOKO MO TE ATA.	UPOKO MO TE AHIAHI.
2. W		
3. Th		
4. F		
5. S		
6. S	2 Kug. 5	1 Kri. 13 ki 3
7. M		
8. Th		
9. W		
10. Th		
11. F		
12. S		
13. S	2 Kug. 9	2 Kri. 5
14. M		
15. Th		
16. W		
17. Th		
18. F		
19. S		
20. S	2 Kug. 13	2 Kri. 11 30 ki 12 14
21. M	1 Kug. 19 15 2 Kri. 13 14 & 13	2 Kug. 19
22. Th		
23. W		
24. Th		
25. F		
26. S		
27. S	2 Whp. 36	Kar. 6 13
28. M		
29. Th	Ken. 2	Mahi 12 5-15
30. W		

Mak. 7 24 ki 8 20
Mak. 11 27 ki 12 13
Mak. 13 ki 42
Mak. 15 42 & 16
Ruk. 3 ki 23
Whkt. 14 14

Te Kopara.

NAMA II.

GISBORNE.

AKUHATA 1914.

"Iti te Kopara, hai takirihiri ana i runga i te Kahikatea."

WHAKATUWHERATANGA O TE WHARE-KARAKIA HOU O TE ARAWA.

TE WHAI-KORERO A TE TUMUAKI.

H E nui te koa me te hari o toku ngakau, moku i tupono i tenei wa, ki oku teina o te iwi Maori. Mai ano o toku unga mai ki tenei motu ka noho i roto i toku ngakau te aroha kia koe ki te iwi Maori. Kati i tenei wa kua tae mai ahau ki tenei kainga rongonui, apiti ki tena kua waiho tenei wahi hei whakatumanawa mo te Hahi i roto i enei takiwa.

Te Wharekarakia Hou e tu mai nei, he tohu tera, ki te nui o te whakapono o nga tangata na ratou nei i whakaara, e tumanako ana hoki toku ngakau ki te Hui Topu ka tu nei ki konei kia pai, kia kaha kia puta mai hoki etahi hua papai i roto i ona whakahaere katoa i te mea kua karangatia nei ahau e koutou he Tiamana mo tenei Hui Topu.

Ko taku hiahia pono, kia uru ki roto i o koutou ngakau, ka whakapau ahau i toku kaha kia tu ahau hei Pihopa pono mo koutou. E mohio ana ahau ki te nui o to koutou kaha, i waenganui i te iwi Maori, i roto i nga huarahi me nga whakahaere o to koutou whakapono, kei a koutou tonu na e mau mai ana. He ahakoa ko te mea tino nui ko te whakarongo ki te reo o te Atua, me te whai i ana tohutohu. Tenei ahau kua karangatia hei Pihopa mo koutou, hei matua mo te Hahi i roto i nga manaakitanga o te Atua Matua. Kua korerotia mai na e tetahi o koutou. He hepara ahau, hei tirotiro i nga wahi pakaru o te taiepa. No reira tenei ahau te

haere nei, mehemea ki te kitea e ahau he wahi pakaru o te taiepa maku e whakaora.

E te iwi Maori kei te mohio tonu ahau, tera koutou e manaaki i ahau, e whakarongo hoki ki aku tohutohu. Ka whakapaua e ahau toku kaha ki te tohutohu, i a koutou, ano he matua e tohutohu ana i te tamaiti. Ehara i te mea e whakaaro ana ahau ki nga tangata na ratou nei i kawe mai te whakapono ki konei, me o koutou matua hoki, na ratou nei i pupuri te whakapono i runga i te hari, me te ngakau tapatahi. Kati i a tataua e whakamahara ana ki a ratou mahi i era nga ra, kia mau ano o tatou whakaaro ki nga mahi me nga whakahaere o enei nga ra. Kia mahara tatou ki nga kupu a Paora te Apotoro; "Kotahi ia taku wareware ake i ahau nga mea o muri, tau totoro tonu atu ki nga mea i mua."

E nga iwi nunui e rua e tau nei, te Pakeha me te Maori. He iwi kaha korua ki nga pakanga i nga ra o mua. Pakanga whenua, pakanga moana, ina te moana nui a Kiwa i hoea mai e koutou, ara e o koutou tipuna i whiti mai nei ki konei. Kati i tenei wa kua whakakotahitia tatou katoa ki raro i te kingitanga kotahi hei tiaki i a tatou katoa.

No reira kua teina kua tuakana tatou katoa i roto i to tatou Ariki i a Te Karaiti. No reira ko te huarahi hei whakaora i nga wehewehenga i waenganui i a tatou, i korerotia mai e etahi o nga kai-korero, kotahi anake te huarahi ko te aru anake i nga tapuac o to tatou Ariki o Te Karaiti.

I mutu tana whai-korero i runga i te mihi ki nga iwi katoa.

HUI KATOA MONI I KOHIA.

NO te 4 o nga haora i te ahiahi ka mutu te karakia whakapuare i te Wharekarakia Hou. Ka whakatakotoria te pereti o te kahi ki te marae i Te Papaouru. Hui katoa te moni i kohia mo te Wharekarakia £1285/5/-

Ko nga ingoa enei o nga Iwi me nga Hapu i kahi e whai ake nei.

TE ARAWA & NG A HAPU—

			£	s.	d.
Ngatiwhakaue (moni kaupapa)	...	...	600	0	0
Kawatapuaringi	...	...	24	5	0
Waitaha	...	...	40	0	0

			£	s.	d.
Ngatimoko					
Tuhourangi, Te Puke	}	...	47	17	6
Tapuika, Te Puke					
Ngapeehi me Araiarterangi...		...	12	0	0
Nenukukopako	}	...	16	0	0
Rangiteaore					
Nga Katorika		...	10	6	0
Tuhourangi, Whaka		...	17	0	0
Ngatimakino	}	...	12	0	0
Ngatiwhakahemo					
Tarawhai me Rangitihi		...	5	2	6
Ringatu		...	2	0	0
Rangiunuora		...	5	0	0
Ngatirangiurewehi...		...	11	0	0
Ngatituara me Ngatikea		...	5	0	0
Ngatitamahika		...	6	0	0
Ngatiwhaoa me Ngatahu		...	16	0	0
Hoa Pakeha		...	15	12	6
Ngatimanawa		...	10	5	0
Rorooterangi		...	10	3	0
Maketu Pakeha		...	1	0	0
Ngatiwhakaue, Maketu		...	13	0	0
Mihikorama Te Aitu		...	1	0	0
Paora Amohau		...	1	0	0
Utuhina Ahi		...	9	12	6
Tuwharetoa		...	6	11	0
Rangiita	}	...	24	14	0
Waipahihi					
Tokaanu (Kuranui)					
Hikairo (Rotoaira)					
Wiremu Ratete		...	5	0	0
Ngapeehi...		...	12	0	0

Hui katoa o Te Arawa—£938 9 0

Ngatikahungunu	...	...	172	0	0
Timi Kara	...	...	10	0	0
Ngatiraukawa	...	...	30	0	0
Porourangi (Rev. P. Tamahori)	...	...	44	0	0
Rere Clarke, Orakei	...	...	40	0	0
Ngatiwhatua—(Otene Paora) Kotahi eka Whenua					
kei Orakei, takiwa o Akarana, ka tukua atu e					
ahau ki te ringaringa o te Hahi, ko te wariu £1000					
Tuhoe	...	...	10	0	0
Rev. T. Manuera me Hoa	...	...	2	0	0
Ngaiterangi...	...	...	12	0	6
Pariha o Opotiki (Rev. T. Hapimana)	...	...	5	10	0
Pariha o Te Kaha	...	...	8	5	0
Matatua : Ngatiawa	...	...	10	0	0

	£	s.	d.
Motiti : Te Patuwai ...	3	0	6
Tareha, Hawkes Bay ...	18	0	0
Bennett's Choir & Balance from Bazaar ...	45	0	0
Porourangi (Rev. R. T. Kohere) ...	30	0	0
Matene Rautahi (Dannevirke) ...	14	0	0
Morehu Waaka (Rotorua) ...	10	0	0
L. Clarke (Christchurch) ...	5	0	0
E. Robertson ...	2	2	0
T. Halbert ...	1	0	0
J. Foster Linwood (Christchurch) ...	1	0	0

(To come) H. & W. Williams Memorial Trust ... £1411 7 0
 ... 100 0 0

Total Receipts—£1511 7 0

EXPENSES.

	£	s.	d.
Ko te utu mo te Wharekarakia ...	1354	0	0
Extras ...	100	0	0
Wini Maharatanga ...	30	0	0
Nga Whakairo* ...	70	0	0
Nekehanga i te whare tawhito ...	62	0	0
Aroha a te Komiti mo te marae† ...	150	0	0

Total Expenses—£1766 0 0

	£	s.	d.
Nga moni kua utua ...	1511	7	0
Toenga hei utu† ...	254	13	0

£1766 0 0

* Na Te Wheoro Ponf te nuinga o nga whakairo. Kaore ia i whakaae kia utua ia. Kaore hoki he utu mo nga tiu, na te iwi katoa tera i whakarite.

† Te moni a Ngatiwhakaue i kahi ai mo nga ahi £150. Kei waho tenei i te Kaupapa.

‡ Kei te toe mai te kotahi eka i Orakei, me tetahi whenua ano a Ngatiwhakaue.

HE KOTIRO TOA.

HE tino toa tetahi kotiro Amerikana e noho ana i Poi-hakena (Sydney) ki eke te hoiho. I eke ia ma runga hoiho a i haeretia e ia 500 maero i roto i nga ra 12. Ko Kerehi Wau (Grace Waugh) te ingoa, ka 16 nga tau. I eke ano ia ma runga hoiho mai i Merepana (Melbourne) ki Poi-hakena kaore he paraire o te hoiho, 11 nga ra ka tae ia, ko tona kaha ki te haere e 50 maero i te ra.

WHARE-KARAKIA O TUHOE.

NGA MONI I TE RA O TE PERETI.

Na te Kahui iti na nga wahie ...	...	...	150	0	0
Tuhoe katoa ...	...	...	45	13	4
Nga hoa Pakeha o Tuhoe ...	...	...	24	0	0
Ko te Kaupapa a Tuhoe—			£219	13	4
Ngatiawa katoa ...	...	...	18	13	0
Ngatimanawa me Ngatiwhare...	...	...	25	0	0
Whakatohea (Rev. Hapimana)	...	...	2	5	0
Ngaitai (Hoera) ...	...	...	6	0	4
Apanui (Rev. Pahewa) ...	...	...	5	10	0
Arawa (Rev. F. Bennett, Hemana, me era atu) ...	...	...	42	0	0
Ngatiporou (Rev. P. Tamahori) ...	...	...	32	1	0
Ngatiporou (Rev. P. Kohere) ...	...	...	26	15	0
Hauiti (W. Rangi me M. Tautau) ...	...	...	10	0	0
Takitimu (Lady Carroll) ...	...	...	14	0	0
Ngaiterangi (Rev. Ropere) ...	...	...	2	7	0
Ngatikahungunu (Rev. Atahikoia, Taranaki te Ua me era atu) ...	...	...	152	0	0
Ngatikahungunu (Ihaia Hutana) ...	...	...	5	0	0
„ (H. Rapapa) ...	...	...	8	0	0
„ (Nga Momona, Te Hauke) ...	...	...	2	10	0
„ Wairoa (Rewi Tamihana) ...	...	...	5	0	0
„ Nuhaka (Tihi Whaanga) ...	...	...	3	0	0
„ Waibiki (Whitiwhiti) ...	...	...	10	0	0
„ Nga Pakeha (Bishop Averill) ...	...	...	36	0	0
„ „ (Rev. Arthur Williams) ...	...	...	47	0	0
Tuwharetoa (Paora) ...	...	...	2	0	0
Hauraki (Rev. Manuera) ...	...	...	1	0	0
Tuhoe ano ...	...	...	16	6	9
Ngatiporou, Tolaga Bay ...	...	...	10	0	0
„ Rangitukia ...	...	...	26	0	0
			£743	9	6

HE RETA TUKU MAI.

Ki te Etita o Te Kopara.

TENA koe. E whakaatu ana ahau ki a koe ko te toru tena o nga nupepa, a *Te Kopara*, kua whakahokia atu e au a ko te rua hoki tena o aku reta e whakaatu ana me mutu te tuku mai o tena nupepa kia rere mai ki au. I mahara ahau i mua tera e pai te whakaatu a *Te Kopara* i nga tikanga anake o te whakapono. No tana panuitanga i nga kino o te Hahi

Katorika i Amerika ka mea ahau ehara ano a *Te Kopara* i te karere pono. He mahara ake e toru nga Hahi kei runga i nga motu nei te mihinare, te Weteriana, te Katorika. Roko-hina mai a Niu Tirani e nga Hahi nei e kai ana te tangata i te tangata. Na ratou i whakaatu e hara te tangata i te miiti e tika ana ma te tangata engari tena nga miiti e tika ana ma te tangata he kau, he hipi, he poaka. Ki te titiro a toku whakaaro e tuakana e teina ana e whanaunga e taka hoahoa ana enei Hahi ki a ratou. I roto i oku iwi i a Ngapuhi ki Hokianga e toru nga Hahi. Ngapuhi ki te Taitokerau e toru nga Hahi. Engari ko to ratou karakia i roto i o ratou huihuinga kotahi tonu. Kūti ano te wahi e wehe ai kei nga tikanga whakahaere a ia Hahi a ia Hahi. No reira i te panui a *Te Kopara* mo te kino o te Hahi Katorika i Amerika ka mea ahau ka he mau e panui. He mea tika mau e tuku atu he kupu whakaatu ki te Kawanatanga o Amerika kia akona paitia taua iwi. Ngaro iho to whakaaro pai i to whakawhirinaki ki te kai-ta i te Paipera. Me mutu te tuku mai o te Pepa nei.

RAMEKA E. WAIKEREPUKU.

Ohaewai.

[E hoa Waikerepuru tena koe. E pai ana ka whakaaetia to tono kia whakamutua te rere atu o *Te Kopara* ki a koe, engari taria kia kite iho rano koe i nga whakahoki ki nga kupu o tau reta e mau i runga ake nei. Ko to tino whakahe ko te panuitanga a *Te Kopara* i nga kino o te Hahi Katorika i Amerika. Ka mahara au kia ki koe he teka aua korero kia tika ai hoki ra to whakahe i te panuitanga a *Te Kopara* i aua korero he korero teka hoki. Tena ko tenei kaore tahi o whakahe engari ko to whakahe ke mo te panuitanga a tenei Pepa i aua korero tika, e whakaae mai na hoki koe he tika: hei whakarapopoto ake ko te whakaaro tenei ara he tika tonu nga kino o te Katorika i Amerika engari hei aha ra i whakina ai e *Te Kopara*. Tuarua—e mea ana koe i mahara koe tera e pai te whakaatu a tenei Pepa i nga tikanga anake o te whakapono. E hoa āta whakaaturia mai e koe te he o te panuitanga a *Te Kopara* i aua korero te auraratanga ranei o aua korero ki waho o nga korero o te whakapono. E mea ana koe he mea ke te Paipera he mea ke ano te whakapono. He mea tauhou ra pea tenei. Ina whakarapopotia tenei whakaaro koia tenei ara "kaua hei uru nga korero o te Paipera ki roto i nga korero o te whakapono, engari kia korerotia ra ko o tenei ao korero ka korero ai i nga korero o te Paipera. E matau mai na koe ka aua korero whakahe mo te Hahi Katorika he whakahe i a ratou mo to ratou kati i te Pukapuka a te Atua kei korerotia e a ratou whakaminenga. E hoa kia marama mai koe ko te Paipera te whakapono me te whakapono ko te Paipera kaua hei pohehe. E mea ana ano koe e hara *Te Kopara* i te karere o te pono: ae tera e tika tenei korero au mehemea kaore i panuitia e *Te Kopara* aua korero he huna tena nana i nga korero pono. Na e hoa mo to korero mo o ratou Hahi e toru i whakaritea e koe ki te teina ki te tuakana ki te hunga ranei e takahoahoa tetahi ki tetahi. E hoa me ki atu e au ko te Hahi anake o Ingarani raua ko te Hahi Weteriana nga mea e tika ana mo ena karangatanga e hara i muri nei engari no to raua na kaupapa tonu iho he roa rawa ki te whakamarama i konei. Tetahi kaore i te tino tika to korero ko nga Hahi ena nana i whakarata taua te iwi Maori. Kaore waiho ano koe i muri rawa i te wa kua rarata ke te Maori i tenei Hahi o taua i te Hahi Weteriana hoki. Ko Hamuera Matenga te tangata nana i whakararatia taua te Maori e mohio mai na koe ki ona korero katoa. Otira kei

pohēhe mai koe ko au ko te Hahi o Ingarani kei te whakakore i tena karangatanga teina tuakana i waenganui i a au i a koe i te Katorika: kaore, engari ko koe ano. E karanga ana au i au ko te Hahi Katorika o karanga ana koe i a koe ko te Hahi o te Romana Katorika. Kei te matau ra koe ki te tikanga o enei whakahuatanga mehemea kaore waiho maku e whakaatu ki a koe. E mea ana au nga hunga whakapono katoa he mema no te Hahi o Te Karaiti puta noa i te ao tae noa ki a koe te urunga mai: ko koe ia e mea ana ko nga hunga whakapono ko nga hunga anake e whai ana i muri i au tikanga i a te Romana Katorika. Na e hoa no wai te he i kore ai taua e hoahoa, i kore ai e teina e tuakana. Tetahi he tino kainga au na o niho na o te Katorika. E tae atu ana ano ranei ta koutou pepa Maori ta te Katorika ki a koe? Hei kona koe kite iho ai he tino kaungaunga au he tino taunutanga nau e whakateina tuakana mai na koe. To kupu whakamutunga mo te ngaronga o taku whakaaro pai i taku whakawhirinaki ki te Kai-ta i te Paipera. E hoa mehemea he tangata whakaaro whanui koe, he tangata hohonu ki te titiro ka kite koe i te kino o tenei mahi o te kati i te Kupu a te Atua kei korerotia e te tangata. Ko koe ano ko te Katorika e pakanga nei i Nin Tirani nei kia kaua e akona te Paipera i roto i nga Kura a te Kawanatanga he take nui tena kei te aroaro o te Kawanatanga inaianei. Ko ahau ko te Weteriana, ko te Perehipitini, ko te Ope Whakaora me era atu karangatanga Hahi kei te turanga kotahi kei te whai katoa kia akona te Kupu a te Atua i roto i nga Kura Kawanatanga katoa. E hoa ko te tino mea tenei oana i mutu ai ta taua hohonu ta te Maori i a taua ara ko te Paipera. Ka tika ano ra kia ngaro taku whakaaro pai i te kino o tenei mahi a nga Katorika ki te puru i nga mangai o a ratou whakaminenga o nga iwi hoki e noho ana i roto i te pouritanga kei kai i te Kupu o te ora. E hoa āta whakaarohia iho enei kupu ka āta whiriwhiri ano o whakaaro. Ko te tino putake o enei kupu hei whakamarama i a koe i era atu hoki e pena ana te titiro i tau na e mohio atu nei au ki roto koutou i te pouritanga e kuhu ana. Heoi ra e te hoa. Kia ora. —ETIHA Kopara.]

RONGO KORERO O TE WHAWHAI.

I TE mea kua roa rawa te wa e whakahaerea ana te pakanga inaianei he uaua te hoki whakamaori i tenei wa ki nga korero o te timatanga mai o te whawhai; engari waiho ko nga korero e werawera ana mai hei whakaaturanga ake inaianei hei muri ra ka hoki whakamuri atu ai ki te kohi haeremai i etahi o nga korero kua mataotia. He uaua te whakarapopototo haere i nga korero o te whawhai i te mea kei te marara noaiho te ahua o te whawhai; inakoa ko te Wiwi raua ko te Ingarihi kei te rohe tonu o te Wiwi e whawhai atu ana ki a Tiamani; ko nga Peratiana kei to ratou na whenua ano e whawhai ana ki a Tiamani ahakoa ra kua hui mai ano tetahi whahanga o ratou ki te Ingarihi raua ko te Wiwi. Ko Rubia kei te para haramai i tona huarahi whakatehauaauru i te rite-nga atu ki Tiamani, ko Hewia raua ko Abitiria kei roto ano i o raua na rohe e whawhai ana. Ma te mapi e kite na koutou e tino marama ai koutou ki te takoto o enei whenua ara o Tiamani (Germany) o Wiwi (France) o Peratiumu (Belgium) o Hewia (Servia) o Abitiria (Austria) o Rubia (Russia) o Itari

(Italy) o Ingarani (England) hoki me nga moana e tiakina nei e ona manua. Ko Tiamani raua ko Peratiumu kei te tata tonu tetahi ki tetahi ko nga toutou e kite na koutou i raunga i te mapi te rohe i waenganui i a raua. Ko Peratiumu kei te tata mai ki Parani ko nga toutou e kite na koutou te rohe i waenganui i a raua. Kua whakamaramatia ake ra ko te whawhai e whawhaitia mai nei kei te marara noaiho ki nga wahi katoa otira ko nga wahi e kaha ana te whakahaerea o te pakanga hei tohunga ma matou i konei. Ko aua wahi enei ara ko Liege (Riiti) ko te tino pa kaha o Peratiumu; ko nga rohe o te Wiwi kei reira te Wiwi raua ko te Ingarihi e whawhai atu ana ki te Tiamani inaianei; ko te rohe i waenganui i Abitiria raua ko Hewia ko raua ano ki reira e pakanga ana ki a raua; ko te rohe hoki o Tiamani ki te Rawhiti kua tae nei a Ruhia ki reira whawhai haere ai ki a Tiamani. Te whai tuatahi tonu a Tiamani he whakapau i ona kaha kia hinga tona hoa-riri tata mai i a ia ara te Wiwi, hei muri atu ra ka whakapau atu ai ia i ona kaha kia hinga ko te Ruhia i a ia. Ko te huarahi tata mona e tae atu ai ia ki nga rohe o te Wiwi me haere e ia ma te whenua o nga Peratiana, otira kaore nga Peratiana i whakaae kia haere a Tiamani ma to ratou whenua. I runga i te tohetohe o Tiamani ka whawhai raua ko te wahi i tutaki ai raua ko Liege (Riiti) e kite na koutou i runga i te mapi. I mahara a Tiamani e kore e roa ka hinga i a ratou tenei pa otira kahore i roa ka kite ratou i te henga o tenei mahara o ratou. Ko ratou te papa i nga tangata o tenei pa i tata pea ki te 50,000 o ratou i hinga i konei. He tino toa he tino manawanui nga tangata o tenei pa ahakoa to ratou torutoru ano he kapunga ringaringa ina whakaritea to ratou tokomaha ki to nga Tiamani. No tenei ra ano ka tae mai nga rongo o te horonga o taua pa ara i te mea ka toru rawa wiki e whawhai ana te Tiamani kia horo i a ia. Kua horo a Riiti kua uru hoki te Tiamani kei te taone nui tonu o Peratiumu ara kei Brussels (Parahere). He hanga whakaaro nga Peratiana i te urunga mai o te Tiamani ki to ratou taone. He mea ata whakahau atu ano kia whakareera e ratou te taone kia bunuku ratou ki Antwerp (Anawepa) he taone ano no ratou engari he taone whai parepare kaore i pera i Parahere he takoto marakerake noa. Ko te mea i tino whakaaroa ai ko nga taua i runga i a ratou haki i te wa e tare haere ana. Otira kei mea tatou he wini tenei no Tiamani i te hinganga o Peratiumu i a ia; kaore. Na runga na te kaha o nga Peratiani ka whakawarea a Tiamani i konei mo nga wiki e toru i whai taima ai a Ingarani ki te whakawhiti mai ki te awhina i a Parana, i pai ai hoki te para haramai a Ruhia i tona huarahi.

NGA RONGO HOU MAI.

PARIHI, Akuhata 25.

Ko Parihi te taone nui o te Wiwi. No reira te whakaatu mai i te whawhai a te Wiwi raua ko te Ingarihi ki te Tiamani i te Ratapu ka hori ake nei. Kaore te Tiamani i tu he nui o ana tangata i hinga. Kua tae nga kupu whakamihi a Rore Kitini ki nga hoia o te Ingarihi mo to ratou toa. Tetahi mea i kitea nuitia i roto i tenei whawhaitanga he mea hoki i tino miharotia e te Wiwi tae atu hoki ki te Tiamani ko te karu ara ko te tika o nga hoia o te Ingarihi ki te pupuhi. Ahakoa ko runga anake nei o te mahunga e puta ake ana ki waho o te parepare ka tu kia kitea rawatia atu ko nga waewae ke i runga. Ko te mahi a te Wiwi raua ko te Ingarihi inaianei he whakaware i te Tiamani kia watea ai a Rubia ki te ngaki mai i tana ngaki.

RANANA, Akuhata 26.

Tino kino te hinganga o Tiamani i a Rubia i Parahia (Prussia). E wha nga pa i huri i a Rubia.

NISH, Akuhata 25.

Ko Nish (Nih) he taone no Hewia. No tenei ra ka tae mai te rongo o te hinengaro Ahitiria i a Hewia. E 4,500 nga Ahitiriana i riro herehere i a ratou e 53 nga repo, 114 nga wakenga hari kariri me era atu mea whawhai i riro mai. E 20,000 nga mea i taotū.

Akuhata 31.

No tenei ra ka tae mai te rongo o te rironga i te ope hoia tuatahi o Niu Tireni nei o Hamoa ara te wahanga i raro i te kingitanga o Tiamani.

ERA ATU RONGO HOU.

Kua tae te whakaatu a te Tiapani ki a Tiamani ka whawhai raua. Kua tae hoki ta Ahitiria whakaatu ki a Tiapani ka whawhai raua. Inaianei ko nga iwi enei kei te whawhai ki a ratou, ara:—

Tiamani	} <i>ki a</i>	{	Wiwi
Ahitiria			Ingarani
			Ruhia
			Peratiumu
			Hewia
			Tiapani.

I te whawhai a nga manua o te Ingarihi raua ko Tiamani i te moana e wha nga manua o Tiamani i tino pari nga ihu totohu atu hoki e rua o te Ingarihi i honia noatia iho e te māta ka mutu ano.

I te whawhaitanga atu o te Wiwi raua ko te Ingarihi ki a Tiamani e kiia ana i te nui o te mate o te tangata tutu haere tonu kaore i hingahinga. No Tiamani tenei mate. I etahi wahi ka putu ana te tangata e ono putu te tiketike.

He hoia hou ano kua tukuna e Rore Kitini ki te whawhai e 500,000. Kei te tuku tangata ano a Kanata (Canada) me Inia. Kua whakaaetia nga Maori o Inia kia haere ki te whawhai. Ko ena tonu etahi tino hoia a Ingarani.

HE TURE TUTURU.

1. Kotahi putanga o TE KOPARA i te Marama.
2. Ko te orauga mo te pepa e rima hereni (5/-) i te tau, me nooti o te poutapeta me pane ranei.
3. Ki te hiahia te tangata ki te tango i TE KOPARA me tuku mai e ia te moni i roto i te reta whakaatu mai.
4. E pai ana kia tukua mai nga korero o ia wahi o ia wahi o te Motu, engari kei te Etita te tikanga mo te ta i aua korero; kia marama te tuhituhi.
5. Me penei te tuhi i waho o nga reta katoa:—

Ki TE KOPARA,
Te Rau, Gisborne.

HE PANUI.

Ki te hiahia te tangata ki te Rawiri ki te Himene:
he nui noa atu nga pukapuka kei a au inaianei: ko
te utu:—

He mea nui, kiri noa, 2/6.	Rawiri & Himene, kiri where, 2/.
He mea nui, kiri where, 3/.	Rawiri & Himene, kiri pai rawa, 4/.
He mea nui, kiri pai, 4/.	Rawiri, Kawenata, & Himene, kiri where, 3/6.
He mea nui, kiri pai rawa, 5/6.	Rawiri, Kawenata, & Himene, kiri pai rawa, 5/6.
He mea paku, kiri where, 1/6.	He Himene, 6d.
He mea paku, kiri noa, 1/.	He Kupu ma te Ngakau Inol, 3d.
He mea paku, kiri pai rawa, 3/6.	
Rawiri & Himene, kiri noa, 1/6.	

Maku e utu te pane kingi hei tuku atu i nga puka-
puka ki a koe.

Na H. W. WILLIAMS,
Naurea, Gisborne.

Ki te hiahia te tangata ki te Paipera ki te Kawenata
me tono ki te BIBLE DEPOSITORY SUNDAY SCHOOL
UNION, Auckland.

Paipera, 2/6, 3/6, 4/6, me te pane kingi 1/-

Kawenata me nga upoko whakamarama, 2/6, 3/-, 4/6, me te
pane kingi 3d.

Kawenata paku, me nga Waiata, 2/-, 2/6, 3/-, 3/6, 4/-, me te
pane kingi 3d.

